

[Fuglsang.]

nationalisere udslaggivende områder inden for finansvæsen og produktion. Det gælder i udpræget grad banker og forsikringsvæsen, det gælder en ting som den mægtige byggetrust, det gælder — for os at se — landets naturlige råstofkilder for herigennem at sikre deres udnyttelse og udnyttelse på rigtig måde. Dette er særlig påkrævet nu, da vi er blevet medlem af de syv. Det er på mange måder en forudsætning for en virkelig egnsudvikling og en beskæftigelsesmæssig ophjælpning af de såkaldte arbejdsløshedsøer.

Når der tales om råstoffer, bør vi retfærdigvis ikke glemme Danmarks vigtigste råstof, jorden. Netop nu drøftes med megen iver, hvordan man kan afskaffe jord- og grundspekulation, men mærkelig nok synes det ikke at strejfe socialdemokratiets tanker, at det for ikke så mange år siden selv foreslog en nationalisering af jorden. En sådan måtte for øvrigt også være den logiske konsekvens af den redegørelse om jorden som monopol, om jordværdier o. s. v., som blev givet af det ærede medlem hr. Niels Andersen.

Som kendt har kommunisterne foreslået nationalisering af nationalbanken, som gennem sin diskontopolitik flere gange har grebet direkte ind i landets officielle økonomiske og politiske dispositioner. Kommunisterne har videre fundet det naturligt nu ved sukkerconcessionens udløb at lade staten overtage dette monopol, men vore forslag er i begge tilfælde stemt ned.

Lad være, at socialdemokraterne som undskyldning påberåber sig de to små makkerpartier. Lad disse være antisocialistiske — det ene halvt og det andet helt liberalt — så er de dog i deres programmer antimonopolistiske og må være det. Monopoler betyder ophævelse af fri konkurrence. Derfor ville det være naturligt, om de havde stemt for kommunisternes forslag om monopolkontrol, men se om de gjorde!

Den førende kraft i kampen mod monopoler og højfinans har været og må ganske naturligt være arbejderklassen. Det er arbejderne, der i det daglige står over for kapitalisterne, nemlig deres arbejdsgivere rundt om på landets arbejdspladser. Vel er flertallet af disse langt fra monopolkapitalister, men i de afgørende situationer

— under overenskomstforhandlinger og storkonflikter — er det de store, der sidder i ledelsen af Arbejdsgiverforeningen, der bestemmer farten. Arbejderne er også den førende kraft, fordi de er de talrigeste og de bedst organiserede. Af modstandere tales der ofte om et fagforeningsdiktatur, men sandheden er jo, at fagbevægelsen i og uden for Landsorganisationen tæller måske op imod 800 000 medlemmer. Lægger man dertil deres familier, udgør de en meget væsentlig del af Danmarks befolkning.

Heroverfor står Arbejdsgiverforeningen og de 25 personer, som faktisk behersker størstedelen af Danmarks aktiekapital. Vil nogen hævde ud fra et demokratisk synspunkt, at arbejderne har opnået en demokratisk indflydelse, der svarer til deres talmæssige styrke? Det har de ikke, hverken økonomisk, politisk eller på arbejdspladserne. Vi har en grundlov med en række formelle rettigheder, men i den vigtigste del af en arbejders liv, den, han tilbringer på sin arbejdsplads for at tjene til livets ophold, er grundloven på mange måder sat ud af kraft. Det gjaldt det nu opsagte septemberforlig med arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet. Det gælder med hensyn til arbejdets gang, og det gælder overhovedet med hensyn til arbejderens forbliven på sin arbejdsplads.

Vi har her i tinget behandlet Hentzesagen. Alt blev i denne sat ind mod arbejderne: arbejdsgiverforening og voldgift med bod til arbejderne, fordi de forlod arbejdspladsen. Men ikke en kat rørte sig, da Hentze — hvad der jo var oprindelsen til konflikten — fyrede en arbejder. Ingen interesserede sig for, at Arbejdsgiverforeningen bojkottede en hel gruppe arbejdere, og ingen interesserede sig for, om Hentze igen har taget sine gamle arbejdere ind.

Nu er altså septemberforliget sagt op. Der er dermed skabt forudsætninger for et vigtigt skridt frem mod sikring af arbejderne demokratiske medbestemmelsesret over deres egne arbejdsvilkår og hermed forudsætninger for en vigtig udbygning af vort demokratiske apparat. Jeg vil hævde, at dette også produktionsmæssigt har sin betydning. Septemberforliget blev ikke blot påtvunget arbejderne i en tid, da de var organisatorisk svage, men også